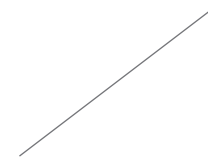

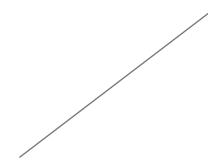
lugares comunes
UMH 2016/2017

lugares comunes

LUCE

ELTONO

15/12/2016 - 28/2/2017
Sala Universitas

Índex

Cap. 1// Juan Antonio Canales Hidalgo	4 - 10
Cap. 2// Luce i Eltono	12 - 35
Crèdits	36

Tatiana Sentamans

Vicerectora de Cultura i Extensió Universitària

Des de la Universitat Miguel Hernández apostem per una cultura universitària pública i de qualitat. Per això trobem fonamental acostar-nos a la creació contemporània des de la programació de propostes artístiques i visuals d'acord amb el nostre temps. En aquest sentit, la Sala Universitas i la present col·lecció Quaderns d'Art, funcionen com a dispositius culturals que des de la recerca i la praxi expositiva, generen, difonen i transfereixen coneixement.

Desde la Universidad Miguel Hernández apostamos por una cultura universitaria pública y de calidad. Para ello encontramos fundamental acercarnos a la creación contemporánea desde la programación de propuestas artísticas y visuales acordes con nuestro tiempo. En ese sentido, la Sala Universitas y la presente colección Quaderns d'Art, funcionan como dispositivos culturales que desde la investigación y la praxis expositiva, generan, difunden y transfieren conocimiento.

Juan Antonio Canales Hidalgo
Universitat Politècnica de València

“(En el carrer) Els immobles estan uns al costat d’altres. Estan alineats. Està previst que estiguen alineats, és una falta greu quan no estan alineats: es diu llavors que estan ferits d’alineament, això vol dir que se’ls pot demolir, per a reconstruir-los en alineament amb altres.”

Sembla obligat citar els textos reglats de Georges Perec i al Taller OuLiPo; o recórrer al tòpic, el nostre estimat Walter Benjamin, que analitza la poesia de Charles Baudelaire i descriu la seua actitud de *flâneur* oposada a la del *badaud*; també referir-se als Situacionistes i als seus conceptes de deriva i psicogeografia amb la seua peculiar metodologia de treball; autors potser recurrents, des de l’acadèmic, en relatar les peces concebudes per ELTONO (París,

“(En la calle) Los inmuebles están unos al lado de otros. Están alineados. Está previsto que estén alineados, es una falta grave cuando no están alineados: se dice entonces que están heridos de alineamiento, esto quiere decir que se los puede demoler, con objeto de reconstruirlos en alineamiento con otros.”

Parece obligado citar los reglados textos de Georges Perec y al Taller OuLiPo; o recurrir al tópico, nuestro amado Walter Benjamin, que analiza la poesía de Charles Baudelaire y describe su actitud de *flâneur* opuesta a la del *badaud*; también referirse a los Situacionistas y a sus conceptos de deriva y psicogeografía con su peculiar metodología de trabajo; autores quizás recurrentes, desde lo académico, al relatar las piezas concebidas por ELTONO

1975) i LUCE (València, 1989) per a l’exposició *Llocs Comuns* a la Galeria SET Espai d’Art i ara aquí a la Sala Universitat de la Universitat Miguel Hernández d’Elx. Afegiria una altra circumstància comuna, substancial, des del meu punt de vista: els nascuts a finals del segle XX en un entorn urbà jugaven en el carrer amb amics i feien del lloc abandonat el seu regne. Calia preguntar a crits “Et baixes aquesta vesprada a jugar?” per a activar la màgia i, si et deixava ta mare, jugar tota la vesprada. Jugar amb certes premisses, regles que canviaven o no, i que en alguna ocasió ni es complien o s’oblidaven, en la fascinació pel mateix procés.

El que més em va agradar en conèixer aquest tàndem d’artistes va ser la complicitat de LUCE i el somriure d’ELTONO, les mirades encreuades i l’ús de la ciutat com a suport. *Llocs Comuns* és un joc d’objectes, paraules i significats; és el testimoni del temps viscut, dels espais compartits, però no per això els més fàcils i accessibles de la ciutat de València; és el registre del que van fer junts, just el contrari

(París, 1975) y LUCE (Valencia, 1989) para su exposición *Lugares Comunes* en la Galeria SET Espai d’Art, y ahora aquí en la Sala Universitat de la Universidad Miguel Hernández de Elche. Añadiría otra circunstancia común, sustancial desde mi punto de vista: los nacidos a finales del siglo XX en un entorno urbano jugaban en la calle con amigos y hacían del lugar abandonado su reino. Bastaba preguntar a gritos “¿Te bajas esta tarde a jugar?” para activar la magia, y si te dejaba tu madre, jugar toda la tarde. Jugar con ciertas premisas, reglas que cambiaban o no, y que en alguna ocasión ni se cumplían o se olvidaban, en la fascinación por el mismo proceso.

Lo que más me gustó al conocer a este tàndem de artistas fue la complicitad de LUCE y la sonrisa de ELTONO, sus miradas cruzadas y el uso de la ciudad como soporte. *Lugares Comunes* es un juego de objetos, palabras y significados; es el testigo del tiempo vivido, de los espacios compartidos, pero no por ello los más fáciles y accesibles de la ciudad de Valencia;

de l'artista solitari tancat en l'estudi produït; són les ferramentes que evocuen i permeten reconstruir el que es percep. Per tant generen noves vides en potència, perquè servirien (seients, periscopi, escala, compàs) per a continuar traçant empremtes en altres llocs. Els objectes han sigut manufacturats des del profund coneixement del que impliquen eixes actuacions mínimes en l'espai públic. Els artistes ens presenten quatre instal·lacions didàctiques, a manera de resum, de tres setmanes treballant conjuntament en un projecte. Els objectes destil·lats van ser:

Los Asientos Acondicionados: Cadires sense potes. Seient i respaltes construït artesanalment, amb llistons de fusta reciclada, que recorden les d'un palet o restes de tarima. Són producte del deambular atent: van descobrir a les façanes dels edificis que, una vegada desinstal·lats els aparells d'aire condicionat, quedaven les esquadres que els sustentaven entre la planta baixa i el primer pis. Ja sense cap funció, sobre eixos suports oblidats, van decidir ancorar

es el registro de lo que hicieron juntos, justo lo contrario del artista solitario encerrado en su estudio produciendo; son las herramientas que evocan y permiten reconstruir lo percibido. A su vez generan nuevas vidas en potencia, pues servirían (asientos, periscopio, escalera, compás) para seguir trazando huellas en otros lugares. Los objetos han sido manufacturados desde el profundo conocimiento de lo que implican esas actuaciones mínimas en el espacio público. Los artistas nos presentan cuatro instalaciones didácticas, a modo de resumen, de tres semanas trabajando al alimón en un proyecto. Los objetos destilados fueron:

Los Asientos Acondicionados: Sillas sin patas. Asiento y respaldo construido artesanalmente, con tablillas de madera reciclada, que recuerdan a las de un palé o resto de tarima. Son producto del deambular atento: descubrieron en las fachadas de los edificios que una vez desinstalados los aparatos de aire acondicionado, quedaban las esquadras que los sustentaban, entre la planta baja y

les peces; des d'allí, còmodament asseguts, podien atalaiar amb tranquil·litat l'horitzó, amb un punt de vista propi i privilegiat. Les quatre fotografies de la instal·lació són retrats de LUCE i ELTONO amb expressió satisfeta per la seua joguina acabada d'inventar.

El Periscopio: artefacte tridimensional de fusta, amb forma de paralel·lípedes buits i acoblats entre si. En el seu interior van muntar el sistema creuat d'espills d'un periscopi, la qual cosa permet de veure l'altre costat del mur sense travessar-ho. La seua manufactura sòlida, excel·lent treball de fusteria amb un gruixut tauler de contraxapat, disposa d'un efectiu joc de rodets que faciliten el desplaçament horitzontal i el muntatge, a cavall sobre la tàpia, per la forma de lletra U invertida. La funció didàctica de la mostra es reforça en construir un fals mur a la Sala on s'usa la peça, així com un vídeo que registra les impressions dels transeünts que ho van provar.

La escalera butrón: Un altre vídeo i cinc peces construïdes en taulers

el primer piso. Ya sin función alguna, sobre esos soportes olvidados, decidieron anclar las piezas; desde allí, cómodamente sentados, podían otear con tranquilidad el horizonte, con un punto de vista propio y privilegiado. Las cuatro fotografías de la instalación son retratos de LUCE y ELTONO con expresión satisfecha por su juguete recién inventado.

El Periscopio: artefacto tridimensional de madera, con forma de paralel·lípedos huecos y ensamblados entre sí. En su interior montaron el sistema cruzado de espejos de un periscopio, lo cual permite ver el otro lado del muro sin atravesarlo. Su manufactura sòlida, excelente trabajo de carpintería en grueso tablón de contrachapado, dispone de un efectivo juego de ruedecillas que facilita su desplazamiento horizontal y el montaje, a horcadas sobre la tapia, por su forma de letra U invertida. La función didáctica de la muestra se refuerza al construir un falso murete en la sala donde usar la pieza, así como un video que registra las impresiones de los transeünts que lo probaron.

de contraxapat, que reproduïxen a escala 1:1 calcant la forma irregular dels forats que van servir per a saltar les tàpies. *In situ* l'escala se cisellava a escarpra i martell, sobre les rajoles o blocs de construcció que tanquen perimetralment els solars de la ciutat. Disposats en zig-zag, són xicotets forats funcionals, faciliten l'ascens del mur i permeten accedir a allò ocult. La seua irregularitat és producte de la urgència, els cops i l'adrenalina expulsada per la il·legalitat de l'acció. El gest atzarós del forat es reproduïx amb afecte, recalat en la fusta, curosament escatat i metamorfosejat en objecte estètic.

El compàs: Són huit els llistons de fusta empleats en la fabricació de la peça, de diferent grossor i longitud variable. Presenten una perforació regular en un extrem i ceres de colors, tipus *Manley*, adherides a l'altre. La fotografia i el vídeo expliquen de nou l'acció fora de la sala, on fins i tot exhibeixen dibuixos de xicotet format d'una altra pintura mural interior. L'actuació és doble i asimètrica. En el carrer, ELTONO i

La escalera butrón: Otro video y cinco piezas construidas en tabloncillos de contrachapado, que reproducen a escala 1:1, calcando la forma irregular de los agujeros que sirvieron para saltar las tapias. *In situ* la escalera se cincelaba a escoplo y martillo, sobre los ladrillos o bloques de construcción que cierran perimetralmente los solares de la ciudad. Dispuestos en zigzag, son pequeños butrones funcionales, facilitan el ascenso del muro y permiten acceder a lo oculto. Su irregularidad es producto de la urgencia, los golpes y la adrenalina expulsada por lo ilegal de la acción. El gesto azaroso del agujero se reproduce con cariño, recalado en la madera, cuidadosamente lijado y metamorfoseado en objeto estético.

El compàs: Son ocho los listones de madera empleados en la fabricación de la pieza, de distinto grosor y longitud variable. Presentan una perforación regular en un extremo y ceras grasas de colores, tipo *Manley*, adheridas al otro. La fotografía y el vídeo explican de nuevo su acción fuera de la sala, donde incluso

LUCE van buscar ixents, escàrpias, caragols inútils fixats en les façanes, oblidats, on era possible penjar les fustes. El sistema de traçat és semblant al del compàs; el centre de la circumferència on s'ancora el pal serveix per a descriure semicercles amb la cera de la punta, tot assumint les restriccions imposades pel mateix suport i la longitud del ràdio diferent de cada llistó. El mural a la sala evoca una situació real, observada en el carrer, amb huit punts d'inserció. Els artistes han fet servir eixos mateixos llistons i ceres de colors vius per a dibuixar línies corbes en la paret, tot roman en el sòl d'aquesta, com ara testimoni mut de l'execució; huit dibuixos sobre paper, emmarcats, reproduïxen exactament el gest a una escala inferior.

Amb *Llocs Comuns* intuïm la possibilitat d'aconseguir la utopia, l'ideal de l'avantguarda clàssica: la nítida fusió entre art i vida, joc sense concessions i risc assumit a l'uníson pels artistes, la Galeria SET Espai d'Art i la Universitat Miguel Hernández d'Elx. Indubtablement aquesta és la manera més coherent

exhiben dibujos de pequeño formato de otra pintura mural interior. La actuación es doble y asimétrica. En la calle, ELTONO y LUCE buscaron salientes, escarpas, tornillos inútiles fijados en las fachadas, olvidados, donde era posible colgar las maderas. El sistema de trazado es similar al del compás; el centro de la circunferencia donde se ancla el palo sirve para describir semicírculos con la cera de la punta, asumiendo las restricciones impuestas por el mismo soporte y la longitud del radio diferente de cada listón. El mural en la Galeria evocaba una situación real, observada en la calle, con ocho puntos de inserción. Los artistas han empleado esos mismos listones y ceras de colores vivos para dibujar líneas curvas en la pared, todo permanece en el suelo de la misma, a modo de testigo mudo de la ejecución; ocho dibujos sobre papel, enmarcados, reproducen exactamente el gesto a una escala inferior.

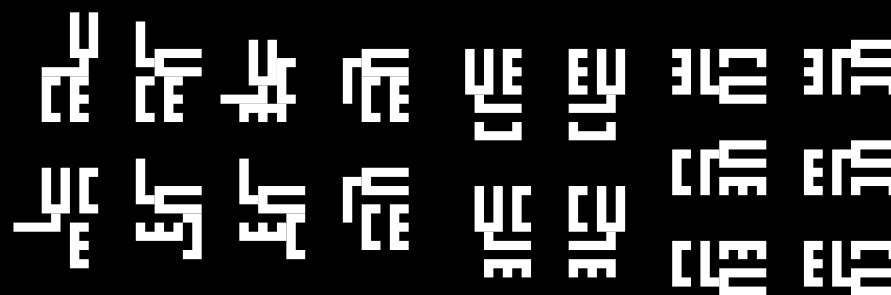
Con *Lugares Comunes* intuimos la posibilidad de lograr la utopía, el ideal de la Vanguardia clásica: la

d'exposar, dins d'un espai privat, on es gaudeix art contemporani, l'art que es fa lliure a la voràgina del carrer, a la intempèrie: reunit a cobert hi adquireix un altre sentit i major visibilitat. Complida la necessitat, la pulsio d'actuar sobre el medi, artistes, galeristes i institucions ens ensenyen amb brillant encert la reflexio i les seues derives sobre allò que s'ha viscut, en uns llocs no tan (en el seu sentit pejoratiu) comuns, més aïna ja vivencials i significatius. Només cal tornar, buscar i fixar-se en els llocs assenyalats. Ací mateix.

Mislata, 27 de novembre del 2016.

nítida fusio entre arte y vida, juego sin concesiones y riesgo asumido al unísono por los artistas, la Galería SET Espai d'Art y la Universidad Miguel Hernández de Elche. Indudablemente ésta es la manera más coherente de exponer, dentro de un espacio privado, donde se vende arte contemporáneo, el arte que se hace libre en la vorágin de la calle, a la intemperie: reunido a cubierto adquiere otro sentido y mayor visibilidad. Cumplida la necesidad, la pulsio de actuar sobre el medio, artistas, galeristas e instituciones nos enseñan con brillante acierto la reflexio y sus derivas sobre lo vivido, en unos lugares no tan (en su sentido peyorativo) comunes, más bien ya vivenciales y significativos. Solo hay que volver, buscar y fijarse en los sitios señalados. Aquí mismo.

Mislata, 27 de noviembre de 2016.

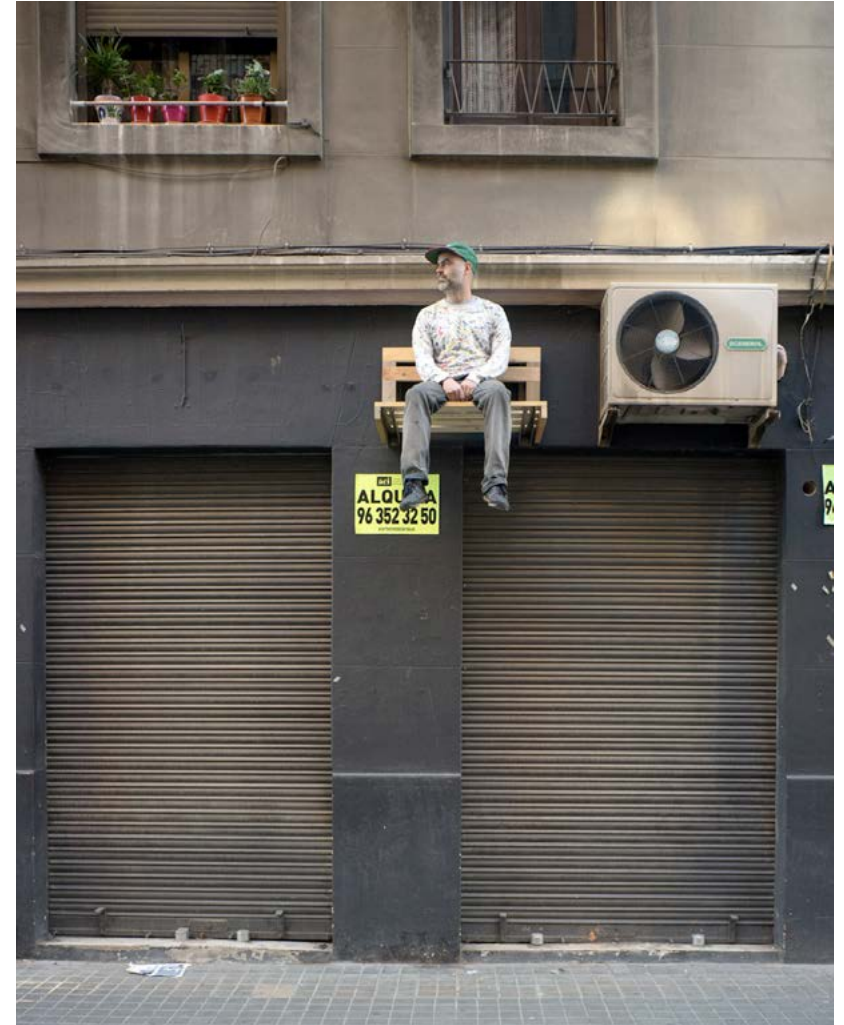
Asiento Acondicionado (2015)
hierro y madera
50 x 84 x 49 cm.

Asiento Acondicionado (2015)
impresión digital
50 x 40 cm.

Asiento Acondicionado I (2015)
impresión digital
50 x 40 cm.

Asiento Acondicionado II (2015)
impresión digital
50 x 40 cm.

Asiento Acondicionado III (2015)
impresión digital
50 x 40 cm.

Asiento Acondicionado IV (2015)
impresión digital
50 x 40 cm.

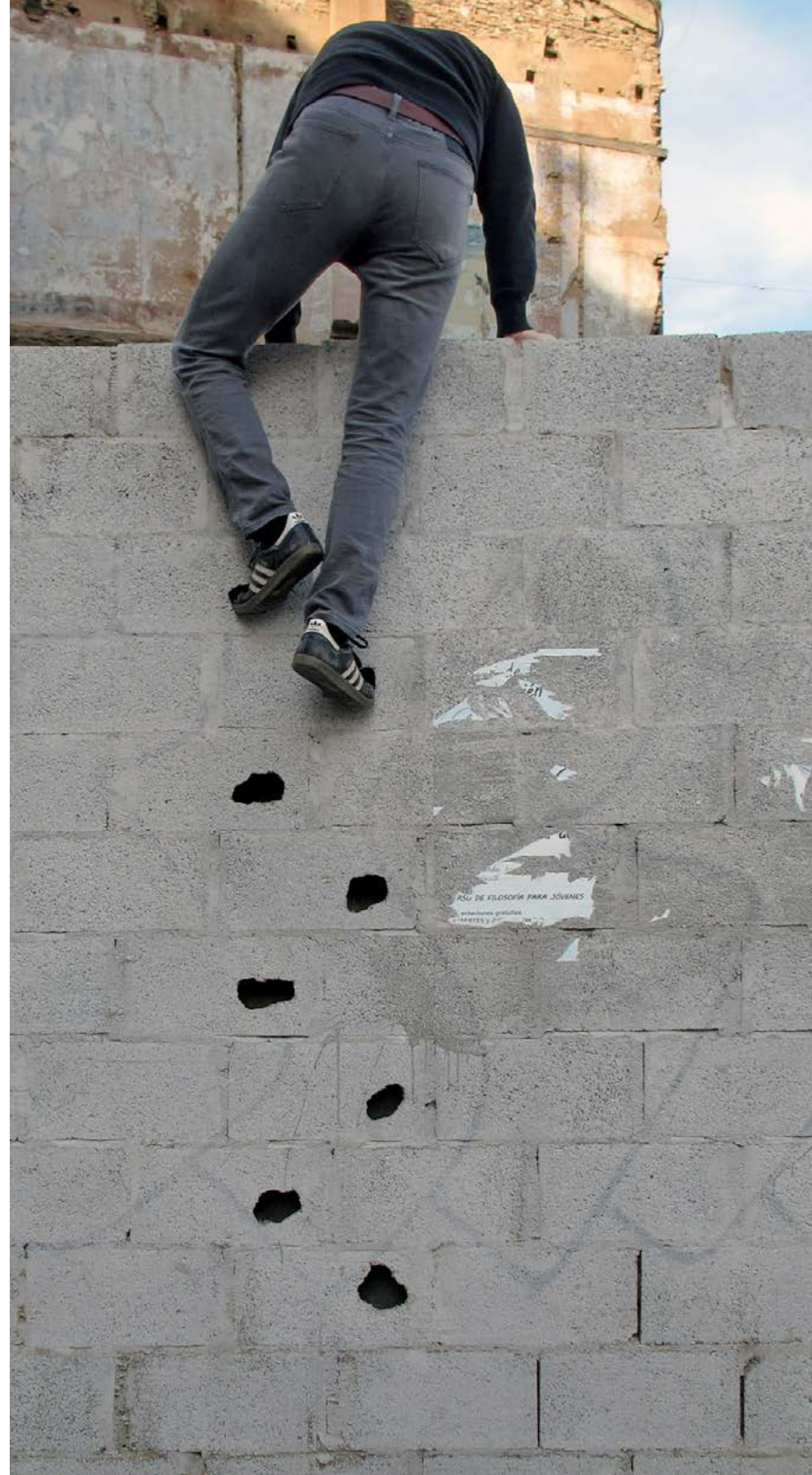
Escalera butrón (2016)
hormigón y ladrillo
medidas variables

Escalera butrón (2015)
5 paneles de madera
medidas variables

Escalera butrón (2015)
video digital (frames), 3' 06"

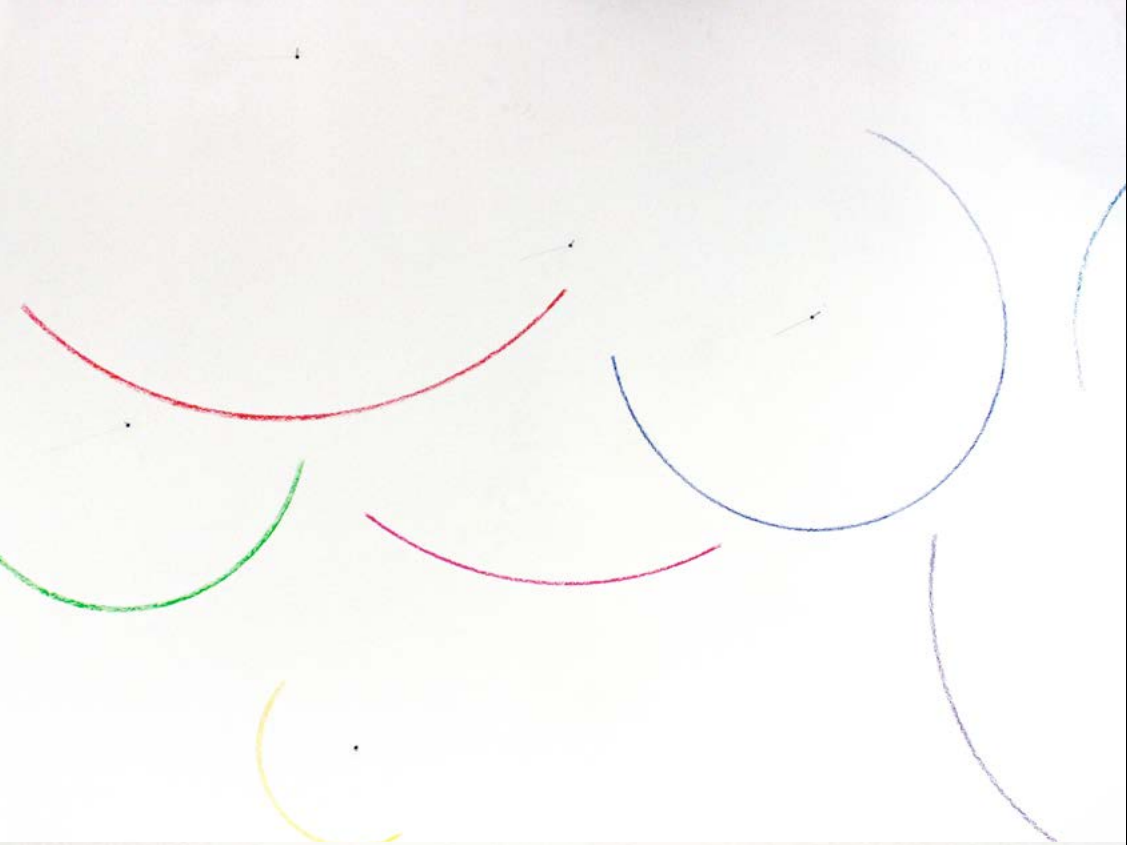

Periscopio (2015)
madera y espejo
148 x 28 x 78 cm.

Periscopio (2015)
video digital (frames), 1' 58"

Compases (2016)
cera y madera
medidas variables

Compasses (2016)
video digital (frame), 2' 33"

Cascañueces (2015)
video digital (frames), 1' 48"

Rocódromo (2015)
video digital (frame), 0' 39"

Crèdits

EXPOSICIÓ

Lugares comunes

Del 15 de desembre de 2016 al 28 de febrer de 2017

Sala Universitas, Edifici de Rectorat i Consell Social

Universitat Miguel Hernández d'Elx

Artistes **Luce** i **Eltono**

Comissaris **Reyes Martínez Fuentes** i **David Serrano Prieto**

Organització Vicerectorat de Cultura i Extensió Universitària

Tatiana Sentamans Gómez, Vicerectora de Cultura i Extensió Universitària

Javier Moreno Pérez, Vicerector Adjunt de Cultura i Extensió Universitària

Coordinació **Matilde Baño Caballero** i **Ilda Caeiro Arias**

Premsa o.comunicacion@umh.es

PUBLICACIÓ

Quaderns d'Art nº 7 // 2017

Edició Universitas Miguel Hernández

Textos **Tatiana Sentamans Gómez** i **Juan Antonio Hidalgo Canales**

Disseny Gràfic **Marco Francés Grau**

Fotografia **Galeria SET Espai d'Art**, **Luce**, **Salvador Feltre Albert** i **Marco Francés Grau**

Impressió **Limencop S.L.**

I.S.B.N.: 978-84-617-8971-9

COL·LABORA

Galeria SET Espai d'Art

Creative Commons. Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 International License

*Producto realizado artesanalmente por personas con diversidad funcional. APSA

cultura.umh.es

@culturaumh

